

Εκδήλωση της Κίνησης Πολιτών με θέμα «Γιατί δυσλειτουργεί η Δικαιοσύνη»

16 Μαΐου 2013 - Megaron Plus

Χρίστος Γεραρής, Επίτιμος Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας

Θα προσπαθήσω επιγραμματικά να διατυπώσω κάποιες παρατηρήσεις στο λίγο χρόνο που δίδεται για παρεμβάσεις.

Είμαι γιος δικαστή και γνώρισα τελικά τρεις γενιές δικαστών. Έτσι μπορώ να ισχυρισθώ ότι οι παλαιότεροι δικαστές διακατέχονταν περισσότερο από την έννοια του λειτουργήματος, ενώ οι νεώτεροι διεκδικούν τα δικαιώματα του απασχολούμενου σε ορισμένο επάγγελμα. Οι παλαιότεροι δεν είχαν ωράριο εργασίας και διεκπεραίωναν κατά κανόνα τις υποθέσεις που τους είχαν ανατεθεί, μέσα στο περίφημο «δίμηνο». Συγχρόνως όμως αντιμετώπιζαν με απαξίωση κάθε ποσοτικό κριτήριο για την αξιολόγηση της εργασίας τους. Οι νεώτεροι απαιτούν και συχνά κατοχυρώνουν στον εσωτερικό κανονισμό του δικαστηρίου τον ανώτατο αριθμό υποθέσεων, που υποχρεώνονται να επεξεργάζονται μηνιαίως, αποδέχονται την αξιολόγηση της αποδόσεώς τους με στατιστικά στοιχεία, αλλά δεν τηρούν πάντοτε εύλογα χρονικά όρια για τη δημοσίευση της αποφάσεως μετά τη δικάσιμο. Αυτά για να αντιληφθούμε τη διαφορά νοοτροπίας των δικαστών με την πάροδο των ετών.

Ο συνάδελφος Τάκης Πικραμμένος τόνισε – και ορθώς – την ευθύνη των δύο άλλων πολιτειακών λειτουργιών (νομοθετικής και εκτελεστικής) στις δυσλειτουργίες της Δικαιοσύνης και πρότεινε νομοθετικές και συνταγματικές μεταρρυθμίσεις. Αλλά υπάρχουν περιθώρια να ληφθούν **εσωτερικά μέτρα οργάνωσης** της εργασίας στο δικαστήριο που καθιστούν αποτελεσματικότερη την απονομή της δικαιοσύνης. Σε τρία Τμήματα του ΣΤΕ, με τα ίδια μέλη αλλά νέους προέδρους, ο αριθμός των δημοσιευμένων ετησίως αποφάσεων έχει αυξηθεί από 50% έως 100%. Πώς εξηγείται το φαινόμενο; Απλώς κατηγοριοποιήθηκαν οι όμοιες ή παρόμοιες υποθέσεις, ορίσθηκαν κοινοί εισηγητές και δικάσιμοι, εφαρμόστηκαν συστηματικά οι απλουστευμένες διαδικασίες της απορρίψεως σε Συμβούλιο των προφανώς απαράδεκτων ή αβάσιμων ένδικων μέσων και επιτεύχθηκε επίκαιρη διάσκεψη των υποθέσεων.

Στο πλαίσιο της υλικοτεχνικής υποστήριξης είναι απαραίτητη **η σύσταση σώματος εμπειρογνομώνων** από ειδικούς επιστήμονες που θα βοηθούν τα δικαστήρια στην εκδίκαση διαφορών οικονομοτεχνικού χαρακτήρα. Στο ΣΤΕ της Ολλανδίας το οποίο επεξεργάζεται και σχέδια νόμων υπηρετούν 45 δικαστές και 500 υπάλληλοι, από τους οποίους οι περισσότεροι πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών και ειδικοί επιστήμονες.

Η **χωροταξική κατανομή** των δικαστηρίων χρειάζεται ριζική αναμόρφωση. Δεδομένου ότι η εφαρμογή ενός σχεδίου «Καλλικράτη» για τα πολυάριθμα πρωτοδικεία της χώρας (ισάριθμα περίπου με εκείνα της Γαλλίας) θα προσέκρουε σε ανυπέρβλητες αντιστάσεις, έχω διατυπώσει μια άλλη τολμηρή πρόταση: Την ίδρυση κεντρικών και περιφερειακών πρωτοβάθμιων δικαστηρίων. Στο κεντρικό θα υπηρετούσε ο μεγάλος αριθμός των δικαστών και στα περιφερειακά περιορισμένος (Πρόεδρος, εισαγγελεύς, πρωτοδίκης). Ο έλεγχος της κινήσεως των υποθέσεων και ο ορισμός εισηγητών θα γίνεται στο κεντρικό, οι επ' ακροατηρίου συζητήσεις στο περιφερειακό με μετάβαση του δικαστικού σχηματισμού στο περιφερειακό. Έτσι θα υπάρχει εποπτεία των υποθέσεων σε ευρύτερη κλίμακα, ισοκατανομή της εργασίας και καλύτερη υλικοτεχνική υποστήριξη. Η εφαρμογή της πρότασης είναι ευχερής για τα διοικητικά πρωτοδικεία, απομένει να μελετηθεί για τα πολιτικά – ποινικά.

Τέλος, όπως τονίστηκε από όλους τους ομιλητές, το μείζον πρόβλημα της Δικαιοσύνης είναι **ο μεγάλος αριθμός των εισαγομένων ένδικων βοηθημάτων και μέσων** σε σχέση με τον πληθυσμό της χώρας. Ορθά παρατηρείται ότι η λύση του προβλήματος θα επιτευχθεί με εναλλακτικές μορφές επιλύσεως των διαφορών. Προς τούτο απαιτείται η συνεργασία του δικηγορικού σώματος, το οποίο, όμως, μέχρι τώρα έχει υπονομεύσει κάθε ρύθμιση εξωδικαστικής επίλυσης της διαφοράς. Ας ελπίσουμε ότι οι διάδικοι θα αντιληφθούν ότι ο ταχύτερος εξωδικαστικός συμβιβασμός είναι συμφερότερος από την αργοπορημένη δίκη και ότι οι δικηγόροι θα εκτιμήσουν μια άμεση και ικανοποιητική αμοιβή για την άσκηση οιονεί δικαστικών καθηκόντων.

Λόγω του περιορισμένου χρόνου θα συζητήσω κατ' ιδίαν με τον κ. Σκουρή και τον κ. Φορτσάκη ορισμένες παρατηρήσεις σχετικά με τις πολύ ενδιαφέρουσες ομιλίες τους.